

Huvudman

Praktiska Sverige AB

pernilla.wendel@academedia.se (representant för huvudmannen)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskola Praktiska Gymnasiet Luleå i Luleå kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2023 inlett en tillsyn av Praktiska Gymnasiet Luleå i Luleå kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Praktiska Gymnasiet Luleå följer gällande bestämmelser om undervisning och stöd, arbetsplatsförlagt lärande och grundläggande behörighet, bedömning och betygssättning samt grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 31 januari och 2 februari 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. inhämtad dokumentation från skolenheten. Huvudmannen har yttrat sig över underlaget för beslutet den 17 mars 2023.

Huvudmannen inkom den 6 juni 2023 med kompletterande uppgifter avseende åtgärder som vidtagits efter tillsynsbesöket. Med anledning av dessa uppgifter genomförde Skolinspektionen två kompletterande digitala intervjuer den 15 juni 2023: en intervju med lärare och en intervju med representanter för huvudman samt rektorn.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagens bestämmelser, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Undervisning och lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisning under ledning av lärare

Elever i år 3 berättar att de i stor utsträckning arbetar med självstudier genom digitala läromedel. Läraren finns i klassrummet och är tillgänglig för att svara på frågor eller förklara något om eleverna ber om hjälp. Elever uppger att de sällan har genomgångar på yrkeslektioner utan att de endast får förklaringar när de frågar om hjälp. Eleverna berättar att yrkesläraren vid ett tillfälle haft en genomgång och föreläst kring resvägar och hur man räknar på hur lång tid olika resvägar tar. Det är samstämmigt från eleverna i år 3 att de måste be om förklaring för att få en genomgång, i annat fall arbetar de självständigt där de befinner sig i det digitala läromedlet. Elever i år 3 berättar att det är skillnad när de har gymnasiegemensamma ämnen. Där inleder läraren lektionen med att berätta vad lektionen kommer att handla om, och läraren går igenom uppgifterna innan eleverna börjar arbeta. Eleverna uppger att det är svårt att lära sig på egen hand och att deras upplevelse är att de inte har lärt sig något. En elev säger att de behöver undervisning istället för enstaka förklaringar och att konsekvensen blir att de inte lär sig. Elever i år 1 och 2 uppger att undervisningen i karaktärsämnen mer liknar undervisningen i de gymnasiegemensamma ämnena. Där inleder yrkesläraren med en genomgång och berättar vad de ska göra på lektionen innan eleverna sätter igång med uppgifter.

Elever i år 1 berättar att de elever som inte har egna bilar inte får lika många praktiska uppgifter att arbeta med som de elever som har med sina egna bilar i verkstaden. Eleverna uppger att det finns ett mindre antal praktiska moment de kan genomföra utan egen bil och när de lärt sig dessa så finns det inte fler. Men de elever som kan ta med egna bilar har större möjligheter att lära sig, och eleverna anser att dessa elever prioriteras. De elever utan bilar kan på eget initiativ arbeta med en teoretisk uppgift, men oftast går de hem när de inte kan öva på något i verkstaden. De elever som inte har egna bilar får därmed ingen undervisning under verkstadstiden uppger eleverna. Samtliga intervjuade elever uppger att de ofta slutar tidigare när de har yrkeslektioner. Lektionerna är väldigt långa, och flera säger att det är omöjligt att sitta och jobba självständigt under hela lektionen.

En av lärarna uppger att hen går huvudmannens interna utbildningsprogram för yrkeslärare (PiL). De berättar vidare att en förstelärare på skolan har gett stöd i hur

man kan planera sin undervisning, dock var två av de fyra yrkeslärarna frånvarande vid det tillfället. Yrkeslärarna uppger att de behöver stöd i att lära ut, hålla genomgångar och att motivera eleverna till att vilja lära sig. De önskar även stöd i hur de ska planera en lektion på tre timmar för att hålla elevernas engagemang och arbete igång. En yrkeslärare berättar att hen önskat kortare lektionspass om 1-1,5 timme istället. Yrkeslärare uppger att de generellt inte låter eleverna gå tidigare och att de använder pauser under de långa lektionspassen. Avseende undervisningen i verkstaden berättar lärare att det endast är möjligt att ha ett mindre antal elever i verkstaden samtidigt och att antalet moment att öva på för elever utan egna bilar är begränsat. Läraren uppger att eftersom hen är ensam lärare i verkstaden så ber hen övriga elever att läsa teori på egen hand men känner samtidigt till att de i själva verket åker hem istället.

Rektorn uppger att han kommer att följa upp att alla elever har en planering för när de ska vara i verkstaden så att alla får rätt mängd undervisningstid för de praktiska momenten. Det finns även övningsfordon för de elever som inte har egna bilar. Rektorn uppger att det kommer att vara åtgärdat veckan efter intervjun. Rektor uppger att lektionstider ska hållas och att detta kommer att följas upp. På frågan till rektor om han anser att all undervisning är lärarledd svarar han att nej, inte utifrån ett elevperspektiv. Huvudmannen har skriftligen uppgett att rektorn efter Skolinspektionens tillsynsbesök har genomfört verksamhetsbesök med stickprovskontrollen vid två tillfällen för att säkerställa att undervisningstiden hålls, rektorn har även informerat personal vid tre tillfällen om elevers rätt till garanterad undervisningstid. Kontrollerna har visat att lektionstiderna hålls och att eleverna får den undervisningstid som är planerad enligt schema.

Huvudmannen har i en komplettering som inkom den 6 juni 2023 redogjort för åtgärder som vidtagits när det gäller undervisning under ledning av lärare. Huvudmannen uppger att lärare genomgått kompetensutveckling i att strukturera och leda undervisningen under ledning av förstelärare samt rektorn. Dessa åtgärder uppges ha genomförts och följts upp under vårterminen 2023. Med anledning av den nya informationen genomförde Skolinspektionen kompletterande intervjuer för att säkerställa att beskrivna åtgärder genomförts.

Lärare uppger i den kompletterande intervjun att det stämmer att de har fått kompetensutveckling i hur man lägger upp lektioner, presenterar syfte med lektionen och lektionens innehåll, lektionsaktivitet samt klassrumsledarskap. En lärare har slutfört Praktiska Sverige AB:s internutbildning, PiL (Praktiska i Lärande). Några yrkeslärare har påbörjat denna internutbildning under läsåret 2022/2023, och ett par kommer att påbörja den höstterminen 2023. Lärarna uppger vidare att rektorn och huvudmannen uppmuntrar och stöttar dem till att utbilda sig till behöriga och legitimerade yrkeslärare vid universitetet. Lärarna berättar även att de under vårterminen har haft flera möten kring lektionsupplägg och struktur med förstelärare och att de har getts möjlighet att auskultera hos erfarna lärare, vilket de uppger har varit mycket givande och lärorikt inte bara vad gäller struktur men även kring hur lärare arbetar för att till exempel skapa studiero. De har vidare fått stöd i att planera

de långa lektionspassen för att få in mer variation. Dessutom är det numera fler lärare involverade vid de långa lektionspassen vilket möjliggör för lärarna att dela in eleverna i mindre grupper och därigenom variera och leda undervisningen på ett bättre sätt. Lärarna säger att de numera går igenom vilken kurs det är eleverna läser, vilket centralt innehåll som ingår i kursen samt hur eleverna ska bli bedömda. Lärarna berättar också att rektorn har gjort flera lektionsbesök och att de efter dessa besök har haft samtal kring hur de kan utveckla sin undervisning ytterligare.

Rektorn uppger i den kompletterande intervjun att all undervisning numera bedrivs under ledning av lärare och bekräftar lärarnas utsagor om att de har fått stöttning i lektionsdesign samt avslutat den fortbildning i betyg och bedömning vid Karlstad universitet som pågick vid Skolinspektionens besök i januari 2023. Rektorn har under vårterminen gjort flera lektionsbesök för att se hur lärarna arbetar och följer även lärarnas arbete med undervisningen genom den information som finns kring lektions- och kursupplägg i skolenhetens digitala system. Lärarna planerar numera sin undervisning så att det blir mer variation i den, speciellt vid långa lektionspass. Teori och praktik varvas vilket, enligt rektorn, har lett till att eleverna är mer aktiva under lektionspassen. Nästa läsår kommer schemat att förändras så att vissa av de långa lektionspassen försvinner. Schemat kommer också att läggas på ett sådant sätt att eleverna kan delas in i mindre grupper och därigenom ges möjlighet att få såväl stöttning som stimulans utifrån sina mål på ett ännu bättre sätt. Ytterligare en förändring som skett under vårterminen är att samtliga lärare har arbetat med att synliggöra det centrala innehållet i samtliga kurser. Lärarna har i anslutning till detta informerat eleverna om betygskrav kopplat till det som eleverna gör för att tydliggöra vad det är eleverna bedöms på. Lärarna har vidare blivit bättre på att i slutet av sina lektioner återkoppla och utvärdera det som lektionen har handlat om i syfte att få eleverna att reflektera över vad de lärt sig. Rektorn tror att eleverna i dag ser en tydligare koppling mellan samtliga ämnen, både gymnasiegemensamma ämnen och yrkesämnena, i hur de är organiserade i förhållande till centralt innehåll och bedömning. Denna koppling ser eleverna även i relation till lektionsstrukturen, enligt rektorn.

Behöriga lärare

Undervisande lärare i gymnasiegemensamma ämnen på Fordon- och transportprogrammet inriktning transport är tillsvidareanställda i de fall de har lärarlegitimation. Dessa lärare undervisar i de ämnen de har behörighet i. Yrkeslärarna har enligt rektorn bedömts ha god kompetens och yrkesskicklighet och är tillsvidareanställda utifrån undantagsregeln i lagstiftningen. De lärare som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen men som ännu inte har avlagt lärarexamen är visstidsanställda.

Garanterad undervisningstid

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn samt inskickad dokumentation framgår att yrkesämnena är utlagda på långa lektionspass, ofta över tre timmar. Elever uppger att det på de långa lektionspassen i yrkesämnena tas flera pauser under lektionen och att lektionerna består av egenstudier samt att det blir enformigt att

sitta flera timmar och arbeta. Elever uppger även att de ofta får gå tidigare från lektionerna för att de inte kan koncentrera sig. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen uppger att de håller planerad tid för lektioner och att de inte släpper iväg elever tidigare. Lärare i yrkesämnen håller inte med eleverna i deras beskrivning att de får gå tidigare från lektionen. De säger att det är svårt att planera en lektion på tre timmar och att de behöver hjälp med det. Någon lärare säger att hen släpper eleverna lite tidigare om de suttit länge och jobbat. Rektor uppger i intervju att han säkerställer att eleverna får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd genom lektionsbesök och samtal med lärare och att han kommer att jobba mer med lektionsupplägg. Av inskickad timplan framgår att utlagda timmar överstiger lagstadgad gräns för antal undervisningstimmar med 198 timmar.

I en komplettering från huvudmannen från den 17 mars uppger huvudmannen att rektorn vid tre tillfällen informerat all personal på skolan om elevernas rätt till garanterad undervisningstid och därmed om vikten av att den undervisningstid som ligger i schemat ska genomföras. Rektor har också genom verksamhetsbesök gjort stickprovskontroller den 24 februari samt den 3 mars för att säkerställa att detta efterlevs. Kontrollerna har, enligt huvudmannen, visat att lektionstiderna hålls och att eleverna får den undervisningstid som är planerad enligt schema.

Ämnets syfte och centrala innehåll

Rektorn och lärare uppger i intervjuer att genom lektionsplaneringar har det säkerställts att undervisningen följer och omfattar ämnets syfte och centrala innehåll. Alla intervjuade lärare uppger att de kommunicerar syfte och centralt innehåll för respektive kurs. Lektionsplaneringarna har tagits fram under hösten. Elever uppger i intervju att i de gymnasiegemensamma ämnena är syfte och centralt innehåll tydligt, även hur det kopplas till betyg. Dock är det inte tydligt i yrkesämnena. Eleverna vet inte vilka kurser de undervisas i eller vilket syfte och centralt innehåll dessa kurser har. Rektor uppger att uppgifterna är problematiska och att när han gjort lektionsbesök har syfte tydligt framgått. Dock har elever i år 3 läst flera kurser parallellt för att hinna bli färdiga med yrkesförarbevis (ykb), och rektor uppger att det är en speciell situation för år 3 eleverna. Rektor uppger vidare att när ykb-kursen stänger 31 januari 2023 kommer kursplaneringen återgå och lärare att få kompetensutveckling. I inskickad dokumentation uppger rektorn att en av de viktigaste insatserna under de senaste tolv månaderna är att rektorn tillsammans med yrkeslärare tagit fram kursbeskrivningar i syfte att kvalitetssäkra undervisningen.

Gymnasiearbete

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att elevernas gymnasiearbeten är kopplade till Fordon- och transportprogrammet. Eleverna är dock osäkra på vilken yrkeslärare de kan kontakta för gymnasiearbetet. Rektor uppger att merparten av gymnasiearbetet kommer att genomföras under vårterminen och vara kopplat till APL. Rektor kommer att följa upp gymnasiearbetet både hur lärare jobbar med att coacha eleverna och yrkesinnehållet i gymnasiearbetena.

Digitala verktyg

Intervjuade elever, lärare och rektorn uppger att skolenheten har tillgång till och använder digitala verktyg i undervisningen. De uppger att de har datorer, en simulatorsal där elever kan öva att köra personbil, lastbil och truck samt uppläsnings- och inläsningstjänster.

Rättslig reglering

Undervisning under ledning av lärare

Av 1 kap. 3 § och 2 kap. 15 § skollagen framgår att undervisningen ska bedrivas under ledning av lärare

Behöriga lärare

Av 2 kap. 13, 17–18 §§ skollagen framgår att eleverna ska ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare, om inte huvudmannen har rätt att tillämpa en undantagsregel.

Garanterad undervisningstid

Av 16 kap. 17 § skollagen framgår att utbildningen på nationella program ska bedrivas som heltidsstudier.

Av 16 kap. 18 § skollagen framgår att eleverna har rätt till ett minsta antal undervisningstimmar om 60 minuter (garanterad undervisningstid). Den garanterade undervisningstiden för elever på yrkesprogram som omfattar 2 800 gymnasiepoäng är 2 720 undervisningstimmar. Den garanterade undervisningstiden för elever på yrkesprogram som omfattar 2 700 gymnasiepoäng är 2 625 undervisningstimmar.

Av 4 kap. 22 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att huvudmannen beslutar om antalet undervisningstimmar för varje kurs, varje ämnesområde, gymnasiearbetet samt om hur undervisningstiden ska fördelas över läsåren. Huvudmannen ska redovisa hur eleven har fått sin garanterade undervisningstid.

Ämnets syfte och centrala innehåll

Av 1 kap. 11 § skollagen framgår bland annat att det, för varje skolform, ska gälla en läroplan som ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag samt utbildningens mål och riktlinjer.

Av 16 kap. 21 § skollagen framgår att det ska finnas en ämnesplan för varje ämne.

Av 1 kap. 3 a § gymnasieförordningen framgår att gymnasieskolans läroplan finns i förordningen om läroplan för gymnasieskolan (SKOLFS 2011:144). Den kompletteras av examensmål för gymnasieskolans nationella program samt av ämnesplaner.

Av 1 kap. 4 § gymnasieförordningen framgår att det för varje ämne ska finnas en ämnesplan, vilken ska ge lärarna och eleverna utrymme att själva planera undervisningen. Av ämnesplanen ska det framgå vilket som är ämnets syfte, vilka kurser som ingår i ämnet och kursernas centrala innehåll, antalet gymnasiepoäng som varje kurs omfattar samt betygskriterierna för varje kurs.

Av 1 kap. 5 § gymnasieförordningen framgår att föreskrifter om ämnesplaner för yrkesämnena i gymnasieskolan ska meddelas efter samråd med ett nationellt programråd.

Den rättsliga regleringen på området kompletteras av förordning om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena (SKOLFS 2010:261) samt Skolverkets föreskrifter om ämnesplaner.

Gymnasiearbete

Av 16 kap. 6 § skollagen framgår att det för varje nationellt program ska finnas examensmål som innehåller mål för programmet.

Av 16 kap. 22 § skollagen framgår att det i utbildningen ska ingå ett gymnasiearbete.

I 1 kap. 3 § gymnasieförordningen förtydligas att gymnasiearbetet är en uppgift om 100 gymnasiepoäng som eleverna genomför inom ramen för examensmålen.

Digitala verktyg

Av 2 kap. 35 § skollagen framgår bland annat att utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas ska finnas.

Enligt Lgy 11, avsnitt 1 Gymnasieskolans uppdrag, framgår bland annat att skolan ska bidra till att utveckla elevernas digitala kompetens och att alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik.

Enligt Lgy 11, avsnitt 2.1 Kunskaper, framgår bland annat att det är skolans ansvar att varje elev kan använda digitala verktyg, samt att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att alla elever får möjlighet att använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutvecklingen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetsplatsförlagt lärande och grundläggande behörighet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Arbetsplatsförlagt lärande

Av intervjuer med elever, lärare samt rektorn framgår att elever på Fordons- och transportprogrammet inriktning transport ges arbetsplatsförlagt lärande (APL) samt att de har en handledare när de är på sina respektive arbetsplatser. Rektor uppger att han kan säkerställa att skolan kommer att ha APL-platser till elever i alla tre årskurser. Skolan arbetar med att få samtliga handledare att gå handledarutbildning, antingen genom Transportfackens yrkes- och arbetsmiljönämnd (TYA) eller via Skolverket. En ny APL-samordnare med uppdrag

att ordna platser och hålla kontakten med elever och handledare är utsedd på skolenheten, och hen uppger att det finns utrymme att göra ett bra jobb. Skolan har även ett digitalt verktyg de använder för att dokumentera och följa upp vad eleverna gör på det arbetsplatsförlagda lärandet. Rektorn uppger att han och yrkeslärarna har en stor kännedom om arbetsplatser och personer som arbetar där och att han bedömer handledares lämplighet genom en dialog med handledaren kring krav och förväntningar samt samråd med driftledare på APL-företaget för att säkerställa lämplighet.

Grundläggande behörighet till högskoleutbildning

Intervjuade elever, lärare och rektor uppger att det finns möjlighet för elever på Fordon- och transportprogrammet att läsa grundläggande behörighet till högskoleutbildning.

Rättslig reglering

Arbetsplatsförlagt lärande

Av 15 kap. 11 § skollagen framgår att utbildningen i gymnasieskolan i huvudsak ska vara skolförlagd.

Av 16 kap. 16 § skollagen framgår bland annat att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. Varje vecka som genomförs på en arbetsplats ska för en elev i gymnasieskolan anses motsvara 23 timmars garanterad undervisningstid.

Av 4 kap. 14 § gymnasieförordningen framgår att det för en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska utses en handledare på arbetsplatsen. Handledaren ska ha nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och ska även i övrigt bedömas vara lämplig.

Grundläggande behörighet till högskoleutbildning

Av 16 kap. 3 § skollagen framgår bland annat att ett yrkesprogram ska innehålla det som krävs för att eleverna ska uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå.

I 4 kap. 23 § gymnasieförordningen anges vilka kurser som ett yrkesprogram ska innehålla för att eleverna ska uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Bedömning och betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utvecklingssamtal

Intervjuade elever i år 3 och 2 uppger att de inte har utvecklingssamtal och att senaste gången de hade utvecklingssamtal var i år 1 på gymnasiet. Eleverna som går år 1 på Fordon- och transportprogrammet inriktning transport har haft utvecklingssamtal. Lärare och rektorn tillstår att utvecklingssamtal inte har genomförts i alla årskurser men att de planerar att genomföra utvecklingssamtal under vårterminen, rektorn uppger att han kommer att följa upp att utvecklingssamtal genomförs under vårterminen.

Intervjuade elever i år 3 vet inte hur de ligger till i yrkesämnena. De säger att de inte får information om sin utveckling mot kunskapskraven. Däremot får de veta hur de ligger till i gymnasiegemensamma ämnen. I dessa ämnen får de även veta vad de behöver göra för att nå längre. Elever i år 2 berättar att de får veta om de ligger efter i något ämne, och att de i samtal med mentorn får veta hur de ligger till. Elever i år 1 vet att de är godkända i alla kurser och berättar att de får information från mentorn hur de ligger till. I de gymnasiegemensamma ämnena använder lärare matriser och visar hur eleverna presterat. I yrkesämnena vet eleverna om de når godkänt eller inte.

Intervjuade yrkeslärare uppger att de har ett fokus på att eleverna ska bli godkända. De berättar att det är planerat att specialpedagogen ska gå igenom vad ett utvecklingssamtal ska innehålla. Specialpedagogen har även erbjudit sig att delta vid kommande utvecklingssamtal. Någon lärare uppger att hen behöver bli bättre på tydlig återkoppling kring hur eleverna presterat; några andra tycker att de visat på en positiv utveckling i och med att de upplyser eleverna mer hur de ligger till. Någon lärare uppger att hen inför utvecklingssamtalet försökt att samla in information om elevens kunskapsutveckling från samtliga lärare men att det är svårt och tidskrävande.

Flera av yrkeslärarna är nya i rollen som lärare och har i höstas under två dagar gått igenom skolans styrdokument, hur det är att jobba i skolan och hur arbetet som mentor ska genomföras. De uppger att det är mycket för dem att lära sig. Rektorn uppger att han kommer att lägga in utbildning för yrkeslärarna kring att ge återkoppling till elever om hur de ligger till kunskapsmässigt.

Huvudmannen inkom den 6 juni 2023 med kompletterande uppgifter om vidtagna åtgärder avseende utvecklingssamtal som genomförts och följts upp under vårterminen 2023. Huvudmannen uppger att lärare genomgått kompetensutveckling avseende genomförande av utvecklingssamtal. Med anledning av den nya informationen genomförde Skolinspektionen kompletterande intervjuer för att säkerställa att beskrivna åtgärder genomförts.

Lärare uppger i den kompletterande intervjun att den information som huvudman inkommit med avseende utvecklingssamtal och att sådana hållits för samtliga elever under vårterminen 2023 stämmer. Vårdnadshavare bjuds in, och om någon

problematik uppmärksammas lyfts detta till elevhälsoteamet. Vid utvecklingssamtal tas studieprestationer upp och hur eleverna ligger till i förhållande till betygskriterier liksom trivsel och sociala aspekter av skoldagen. Framöver kommer utvecklingssamtal att genomföras en gång per termin, och dessa samtal kommer att följas upp av rektorn. Inför utvecklingssamtalen vårterminen 2023 har mentorn haft möte med samtliga undervisande lärare om hur det går för mentorseleverna i respektive ämne samt inhämtat information om varje elevs kunskapsutveckling från det digitala systemet. Utifrån det arbetssättet har mentorerna vid utvecklingssamtalet kunnat ge en bild till elev och vårdnadshavare om hur det går för varje elev i samtliga ämnen.

Rektorn uppger i den kompletterande intervjun att samtliga elever har haft ett utvecklingssamtal under vårterminen 2023 och att lärarna ska genomföra utvecklingssamtal minst en gång per termin framöver. Vårdnadshavare bjuds in, och i de fall eleven fyllt 18 år erbjuds vårdnadshavare delta om eleven samtycker till det. Vid utvecklingssamtalen får eleverna bland annat information om hur de ligger till i samtliga ämnen i relation till betygskrav. De får även information om vad de ska göra för att nå sina mål eller komma längre. I de fall en problematik uppmärksammas och där en elev behöver mer stöttning hålls tätare samtal och möten vid vilka elevhälsans representanter också kan delta. Det sätt som man vid Fordon- och transportprogrammet numera arbetar på har lett till att man på ett tidigare stadium uppmärksammar och ger stöd till elever som befinner sig i farozonen för att inte nå målen i en eller flera kurser.

Betygssättning

Rektorn och lärare intygar vid intervjuer att betyg sätts efter varje avslutad kurs av de lärare som bedriver undervisningen. Utredarna granskade att betygskatalogen var i enlighet med lagstiftningens krav vid skolbesöket.

Eleverna uppger i intervjuer att de visar sina kunskaper genom prov och inlämningsuppgifter. I de gymnasiegemensamma ämnen får de höra vad som krävs för att de ska bli bättre och nå längre. De uppger att lärare ser hur eleverna presterar när eleverna använder exempelvis simulatoren och vid inlämningsuppgifter. Några intervjuade elever uppger även att de blivit bedömda på praktiska moment i garaget samt under studiebesök under vilka de fått genomföra praktiska moment. Läraren har efter hand checkat av moment som eleverna klarat av och informerat eleven därom. Intervjuade yrkeslärare uppger att de bedömer elevernas kunskaper genom prov, praktiska moment och inlämningsuppgifter. En yrkeslärare beskriver att hen har fått stöd av en förstelärare på skolan i att bedöma elevernas kunskaper och att de har tillgång till en digital matris för att löpande lägga in bedömningar kring elevens kunskapsutveckling. Intervjuade lärare i gymnasiegemensamma ämnen beskriver att det sker en sammanvägd bedömning och att eleverna får visa sina kunskaper på olika sätt, till exempel utifrån skolarbete de genomför under lektionstid samt genom olika typer av prov och lämningsuppgifter.

Rättslig reglering

Utvecklingssamtal

Enligt 15 kap. 20 § skollagen ska rektorn se till att eleven, minst en gång varje termin, ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studie-situation (utvecklingssamtal). Även elevens vårdnadshavare ska få samma information.

Av Lgy 11, avsnitt 2.5 Bedömning och betyg, framgår bland annat att läraren fortlöpande ska ge varje elev information om framgångar och utvecklingsbehov i studierna samt samverka med vårdnadshavare och informera om elevernas skolsituation och kunskapsutveckling

Betygssättning

Av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår bland annat att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Av 15 kap. 22 § skollagen framgår bland annat att betyg ska sättas i ämnen, när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

Enligt 15 kap. 24 § första stycket skollagen ska som betyg för godkända resultat i ett ämne någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F.

Enligt 15 kap. 24 § andra stycket skollagen ska läraren, vid betygssättning, göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

I 8 kap. 1 a-d §§ gymnasieförordningen finns kompletterande bestämmelser till 3 kap. 16 § skollagen om vem som ska besluta om betyg.

Av 8 kap. 2 § gymnasieförordningen framgår bland annat att betygskriterier ska finnas för betygen A-E.

Av 8 kap. 8 § gymnasieförordningen framgår bland annat att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog och att det är rektorn som ansvarar för att betygs katalogen förs.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Endast legitimerade lärare anställs utan tidsbegränsning

Rektorn uppger vid intervju att lärare utan legitimation endast anställs för visstid. Utredare har gått igenom inskickad förteckning över undervisande personal på Fordon- och transportprogrammet inriktning transport och jämfört med kopior av anställningsavtal i utvalda delar på plats vid skolbesöket. Dokumentationen styrker rektorns uppgifter. Yrkeslärare på Fordon- och transportprogrammet inriktning transport uppges av rektorn ha god kompetens och yrkesskicklighet i aktuella ämnen.

Utrustning och lokaler

I inskickad dokumentation framkommer att skolans lokaler är nya sedan hösten 2021. Det finns en välutrustad verkstad, skolan har bytt lastbil under våren, skolan har köpt in fler simulatorer och en övningskörningsbil med dubbelkommando. Tungt släp hyrs in när eleverna ska öva dessa moment i kursen Fordonskombinationer. Rektorn uppger i intervju att de har tillgång till och använder ändamålsenlig utrustning och lokaler.

Mentorskap

Skolinspektionens utredning visar att elever i år 3 inte får veta hur de ligger till kunskapsmässigt i yrkesämnena i förhållande till målen för kurserna. De uppger vidare att de inte har kontakt med mentorn avseende sina studier eller skolsituation. De säger vidare att mentorn inte samtalat med elever som riskerar att inte nå godkänt i en kurs. Flera elever i år 3 uppger att i flera kurser är betygen en överraskning och inget de innan betygssättning har diskuterat med mentorn. Några elever uppger att mentorn har sagt att eleverna ligger bra till. Dock vet inte eleverna vad det innebär, att ligga bra till. Elever i år 1 och 2 berättar att deras mentor har pratat om hur de har det i klassen, hur de ligger till i olika ämnen samt håller koll på ifall någon ligger efter i ett ämne. De berättar att om de ligger efter kan mentorn stötta eller se till att berörd lärare hjälper till. Någon elev uppger att de på mentors lektion även har möjlighet att jobba ikapp med uppgifter i andra ämnen om det behövs.

Lärare uppger att de har återkopplat till eleverna att det går bra i ett ämne och att de förstår att det inte är tydligt för eleverna vad det innebär. Yrkeslärarna uppger att de är nya och har stor yrkeskompetens men inte är utbildade lärare.

I intervju med rektor uppger han att mentorerna på Fordons- och transportprogrammet arbetat kortare tid än ett läsår och att de inte hunnit arbeta aktivt med att få igång ett fungerande mentorskap. Skolan har mentorstödare som

har till uppgift att stötta mentorer i sina uppdrag. På skolans andra yrkesprogram finns ett delat mentorskap mellan gymnasiegemensam lärare och yrkeslärare, vilket rektorn tycker fungerar bra. Detta kommer att genomföras även för Fordons- och transportprogrammet. Rektorn tillstår att mentorstödjaren ännu inte arbetat med mentorerna på Fordons- och transportprogrammet men att det kommer att genomföras insatser för detta. Därtill uppger rektorn att han under tiden för Skolinspektionens besök beslutat att genomföra en förändring som innebär att en lärare i gymnasiegemensamma ämnen kommer att stötta upp mentorskapet i år 1. Huvudmannen har efter Skolinspektionens tillsynsbesök i en skrivelse den 17 mars 2023, uppgett att alla tre årskurser kommer att ha ett så kallat delat mentorskap. I år 1 har en lärare kommit tillbaka från ledighet och delar mentorskapet med yrkesläraren. Läraren är en legitimerad lärare med erfarenhet av mentorskap. Huvudmannen uppger att det finns en planering för att även mentorerna för år 2 och 3 på Fordons- och transportprogrammet kommer att ha ett delat mentorskap.

Huvudmannen inkom den 6 juni 2023 med kompletterande uppgifter avseende åtgärder som vidtagits under vårterminen 2023 när det gäller mentorns uppdrag. Huvudmannen uppger att lärare genomgått kompetensutveckling avseende bland annat dokumentation av kunskapsutveckling samt genomförande av utvecklingssamtal. Med anledning av den nya informationen genomförde Skolinspektionen kompletterande intervjuer för att säkerställa att beskrivna åtgärder genomförts.

Lärare uppger i den kompletterande intervjun att uppdraget som mentor har förändrats sedan Skolinspektionens besök i verksamheten. Två mentorer/yrkeslärare per årskurs ansvarar nu tillsammans för mentorskapet. I sitt mentorskap har lärarna fått organiserad stöttning av förstelärare som också har gett kontinuerlig hjälp genom att besvara frågor som uppstått kring uppdraget och upplägget av det. Lärare uppger vidare att den bild som huvudmannen gett i insänd komplettering avseende fortbildning i hur mentorn ska återkoppla och dokumentera elevernas kunskapsutveckling stämmer överens med hur de i dag arbetar. Lärarna säger att de numera kontinuerligt följer elevernas kunskapsutveckling. De arbetar till exempel aktivt med att föra in elevernas resultat i skolans digitala system som även är öppet för eleverna, vilket bidrar till att eleverna kan se hur det går för dem i sina olika ämnen. Matriserna uppdateras minst en gång i månaden, men i de flesta fall oftare än så. Utifrån matriserna kan eleverna se hur de ligger till i förhållande till betygsstegen A, C och E i respektive ämne. Det nya sättet att arbeta med det digitala systemet har bidragit till att eleverna mer aktivt ställer frågor till lärarna om vad de behöver göra för att förbättra sina skolresultat. Förstelärarna har stöttat lärarna i arbetet med att föra in resultat i det digitala systemet vilket har lett till en samsyn i kollegiet och en tydlighet för eleverna eftersom samtliga lärare, oberoende av ämne, arbetar på samma sätt. Lärarna uppger att de fortlöpande återkopplar till eleverna om hur det går för dem i de olika ämnena utifrån det centrala innehållet och att de har tätare samtal med elever som har svårigheter. Vårdnadshavare involveras på ett tidigare stadium. Det sätt de numera arbetar på har lett till att skolan på ett tidigare stadium har kunnat ge stöd och extra material till elever

som behöver mer hjälp och stimulerande uppgifter till dem som vill nå längre. Lärarna upplever att eleverna uppskattar det sätt mentorerna numera arbetar på, och de tillägger att flera elever har höjt sin kunskapsnivå i relation till kunskapskraven sedan arbetssättet förändrades. Svagare elever har stimulerats av studiestarkare klasskamrater. Lärarna upplever också att eleverna vill lära sig mer och är mer motiverade.

Rektorn bekräftar i den kompletterande intervjun att det stämmer att det är två mentorer som tillsammans ansvarar för eleverna. I år 1 har en lärare i gymnasiegemensamma ämnen tillsammans med en yrkeslärare varit mentor, och rektorn uppger att det även fortsättningsvis kommer att organiseras på det sättet eftersom rektorn vill ha en större variation av ämneskompetens i arbetslagen som framöver kommer att utgöras av såväl yrkeslärare som lärare i gymnasiegemensamma ämnen. Rektorn organiserar verksamheten på detta sätt eftersom det framför allt ligger gymnasiegemensamma ämnen under år 1. Rektorn uppger att det kommer att bli ytterligare förändringar i hur mentorskap och arbetslag organiseras under kommande läsår eftersom rektorn ser en vinst avseende måluppfyllelse och antal elever som når examensmålen i att yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen arbetar närmre varandra kring eleverna. Rektorn uppger vidare att mentorerna har fått stöttning i sitt uppdrag av en så kallad mentorstödjare och av förstelärare. Mentorerna har fått stöttning i hur de ska arbeta med matriserna i det digitala systemet och hur de ska återkoppla information till eleverna. Rektorn upplever att det har bidragit till att eleverna är mer medvetna om hur de ligger till och mer aktivt tar ansvar för sina studier. Lärarna har också på ett tidigare stadium uppmärksammat elever som presterar sämre och därmed snabbare kunnat agera för att ge eleverna den hjälp de behöver. Rektorn upplever att eleverna uppskattar det sätt som mentorerna numera arbetar på med matriserna. Kommunikationen mellan elev och lärare har förbättrats. Rektorn vet att eleverna kontinuerligt får återkoppling i hur det går i samtliga ämnen eftersom han kan följa lärarnas arbete i det digitala systemet. Rektorn har även gjort stickprovskontroller bland eleverna för att höra hur arbetet fungerar. Rektorn bekräftar även lärarnas utsagor om att vårdnadshavare på ett tidigt stadium får återkoppling om elevernas skolprestationer och skolsituation i enlighet med de rutiner som finns för skolenheten.

Rättslig reglering

Endast legitimerade lärare anställs utan tidsbegränsning

Av 2 kap. 20-21 §§ skollagen framgår bland annat att endast den som har legitimation får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, såvida inte en undantagsbestämmelse är tillämplig.

Utrustning och lokaler

Enligt 2 kap. 35 § skollagen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Mentorskap

Enligt 15 kap. 19 a § skollagen ska varje elev ha en mentor som ska följa elevens kunskapsutveckling och studiesituation med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet. Mentorn ska särskilt uppmärksamma tecken på att eleven kan behöva stöd och i så fall skyndsamt informera berörd skolpersonal.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschef Magdalena Kocan.

Utredare Sofia Hall har varit föredragande i ärendet.

I ärendets handläggning har även utredarna Charlotta Nord, Astrid Arnberg och Alexandra Eriksson medverkat.

2023-08-23

X Sofia Hall

Sofia Hall

Utredare

Signerat av: Sofia Hall

2023-08-23

X Magdalena Kocan

Magdalena Kocan

Enhetschef

Signerat av: Magdalena Kocan